

Commissaris van de Koning
in de provincie Fryslân

Kabinet

Gemeenteraad van Terschelling

Postbus 14
8880 AA West-Terschelling

Leeuwarden, 7 maart 2023
Verzonden,

Ons kenmerk : KAB 02093348
Afdeling : Kabinet Commissaris van de Koning
Behandeld door : Mevrouw N.A. van der Steen
Uw kenmerk :
Bijlage(n) :
Onderwerp : Bestuurlijke situatie

Geachte leden van de raad,

Met deze brief ontvangt u mijn reflectie op de ontstane bestuurlijke situatie in uw gemeente.

Onderstaand zal ik chronologisch mijn analyse geven van de ontstane situatie. Afsluitend doe ik een moreel appel en een concreet verzoek aan u als gemeenteraad om in gemeenschappelijkheid in het belang van uw gemeente samen de schouders eronder te zetten en aan de slag te gaan.

Interpellatiedebat 28 september 2022

Tijdens uw interpellatiedebat op 28 september 2022 met als onderwerp 'het toetsingskader bij de evenementenvisie van de gemeente Terschelling' heeft u een motie aangenomen en mij op de hoogte gesteld dat er sprake is van een vertrouwensbreuk tussen u en de burgemeester.

Deze in het debat ingebrachte motie voldoet volgens de gemeentewet niet.

Uw motie heb ik opgevat als een ernstig signaal wat verdere duiding behoeft. Naar aanleiding hiervan heb ik uw fractievoorzitters uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek en ter voorbereiding hierop u verzocht om een schriftelijke toelichting te doen toekomen op de ontstane situatie. Betrekking hebbend op het interpellatiedebat dan wel andere zaken die aandacht vragen of aanleiding zijn geweest om tot deze motie te komen.

Mij is bekend dat deze motie, al vooruitlopend op het interpellatiedebat, klaar lag. Op zijn minst is hierdoor de suggestie gewekt dat er andere zaken aanleiding zijn geweest.

Inhoudelijke en zwaarwegende argumenten om deze motie in stemming te brengen in relatie tot het interpellatiedebat heb ik niet ontvangen.

Toelichting en onderzoek mevrouw Faber

Dinsdag 18 oktober 2022 heb ik met uw fractievoorzitters gesproken en om een mondelinge toelichting en duiding op de schriftelijke toelichting verzocht.

In dit gesprek heb ik u tevens gewezen op uw nalatigheid om een ordentelijke klankbordprocedure te volgen. De handleiding hiervoor van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties is bij uw griffier bekend. Indien u aandachtspunten heeft betreffende het functioneren van uw burgemeester, dient u het gesprek te voeren met elkaar langs de profielschets.

Daar het mij niet duidelijk wordt wat er feitelijk heeft plaatsgevonden in aanloop naar het interpellatiedebat en het indienen van genoemde motie, stel ik uw fractievoorzitters voor dat ik mevrouw G. Faber zal verzoeken tot het houden van een onderzoek.

Mevrouw Faber krijgt als opdracht mee nader te onderzoeken hoe het mogelijk is geweest dat de discussie over het toetsingskader inzake het evenementenbeleid zo'n politieke lading heeft gekregen.

In de tussenliggende periode ontstaat er een dynamiek op uw eiland waarin bestuursorganen, burgers, ondernemers en toeristen zich een mening vormen. Er ontstaat stellingname over alle drie de bestuursorganen.

Mevrouw Faber gaat eind oktober aan de slag en mijn reeds geplande ambtsbezoek op 9 december 2022 wordt gebruikt om samen met mevrouw Faber haar eerste bevindingen mondeling te laten toelichten.

Met uw burgemeester, uw college en uw raad voeren wij deze dag afzonderlijke gesprekken en sluiten af met een gezamenlijk overleg. In al deze gesprekken geeft mevrouw Faber u een toelichting op haar bevindingen, conclusies en met welke aanbevelingen ze denkt te komen. Haar belangrijkste conclusie is dat als haar aanbevelingen met verve worden opgepakt de vertrouwensbreuk kan worden hersteld.

Al uw drie bestuursorganen verzekeren mij deze dag dat u professioneel kunt en wenst te handelen in het belang van uw gemeente.

Met een optimistisch gevoel verlaat ik die dag uw eiland. U heeft mij ervan verzekerd in het bestuurlijk belang van uw eiland te zullen handelen.

Viak voor het kerstreces van 2022 ontvangt u de schriftelijke rapportage van mevrouw G. Faber. Een rapportage van bevindingen met conclusies en mogelijke aanbevelingen voor alle drie uw bestuursorganen.

Voor mij is deze rapportage bruikbaar voor alle bestuursorganen van uw gemeente, uw burgemeester, uw college en uw gemeenteraad. In mijn begeleidende brief bij het rapport Faber is mijn advies aan u de aanbevelingen voor alle drie de bestuursorganen ter harte te nemen.

Raadsvergadering 25 januari 2023

U agendeert de rapportage ter bespreking voor uw raadsvergadering van 25 januari 2023. Ter voorbereiding hierop verzoekt u om ondersteuning en die wordt door u gevonden in de begeleiding van mevrouw P. Krikke.

Aan een behandeling in de breedte en diepte van het rapport waagt uw raad zich niet. Opnieuw ligt er een motie klaar voor de raadsvergadering. De vraag mag gesteld worden of uw raad echt open staat voor debat en of u de ruimte neemt om uw vooringenomen standpunt nog te wijzigen.

In feite bewijst u met deze raadsvergadering dat u de aanbevelingen van mevrouw Faber ter harte zou moeten nemen.

In deze raadsvergadering heeft u een tweetal moties ingediend.

Eén hiervan, met als datum 25 januari 2023, wordt met de kleinst mogelijke meerderheid aangenomen en verzoekt 'een aanbeveling tot ontslag van de burgemeester bij de minister van Binnenlandse Zaken met tussenkomst van de commissaris van de Koning'. Deze motie heeft u mij doen toekomen op 27 januari 2023.

De andere motie, met als dictum 'de aanbevelingen uit het rapport leidende zijn bij een in te zetten verbetertraject, (.....) de gemeenteraad voor 1 november 2023 de voortgang bespreekt', heeft u met de kleinst mogelijke meerderheid verworpen.

Uw raad was op het moment van de stemming niet geheel aanwezig en het is derhalve niet vast te stellen of er ook daadwerkelijk een meerderheid aan steun aanwezig is geweest voor het aannemen dan wel verwerpen van beide moties.

Ook deze keer voldoet de in het debat aangenomen motie betreffende de aanbeveling tot ontslag niet aan de gemeentewet. Voordat uw raad verklaart dat er sprake is van een verstoorde verhouding tussen u en de burgemeester overlegt u eerst met ondergetekende over de aanleiding van die verklaring. Procedureel wil ik u wijzen op artikel 61b en 61c van de gemeentewet.

Mocht u vast willen houden aan uw standpunt dat uw vertrouwen in burgemeester Van de Pol verstoord is dient u conform deze artikelen een ordentelijke procedure te volgen.

Ik wil u er wel op wijzen dat gelet op de huidige nipte meerderheid dit deel van uw raad wel een erg grote verantwoordelijkheid neemt naar de toekomst. U weet immers dat ook de grootst mogelijke minderheid een mandaat heeft van uw bevolking.

De beide moties van 25 januari 2023 heb ik gezien als een signaal van de bestuurlijke verdeeldheid in uw gemeenteraad en als bevestiging van de verdeeldheid op uw eiland.

Herbevestigd beeld

Opnieuw heb ik met uw burgemeester, fractievoorzitters en uw wethouders de afgelopen drie weken gesprekken gevoerd.

Mij zijn, ook na het voeren van deze gesprekken, nog steeds geen feitelijkheden, argumenten inclusief onderbouwing bekend die u het recht geeft op deze wijze met uw burgemeester om te gaan. Ik wijs u nogmaals op de door u te volgen klankbordprocedure.

De discussie sinds vorig jaar september actief volgend, valt mij op dat alle bestuurlijke actoren van de gemeente Terschelling vervallen in het schetsen van het beeld dat het 'andere bestuursorgaan' of 'de ander' dingen niet goed doet.

Bij herhaling krijg ik het beeld herbevestigd dat het u allen ontbreekt aan fundamenteel vermogen tot zelfreflectie. Er is geen vermogen zich in de ander te verplaatsen en het gaat onvoldoende over de bestuurbaarheid van uw eiland. Uw eigen waarneming en ongenoegen lijkt leidend te blijven.

Dit wordt versterkt door het feit dat de zo kleinst mogelijke meerderheid van uw raad, in een niet voltallige raadsbijeenkomst van 25 januari 2023, de aanbevelingen uit het rapport van mevrouw Faber niet overneemt.

Zelfs passages in het rapport die als dragend beschouwd kunnen worden en waarbij de auteur alle bestuursorganen aanspreekt en wijst op reflectie en coaching, zijn voor u geen reden om deze te benutten om naar de toekomst gezamenlijk een pad van verbetering in de samenwerking aan te gaan.

Daarmee wekt u, wellicht onbedoeld, de suggestie dat de raad geen rol heeft naar de toekomst en maakt u het actuele probleem in uw gemeente exclusief een probleem van de burgemeester.

Afsluitend

Ik ben de mening toegedaan dat zowel in de cultuur, als de omgangsvormen en normen, alsmede het bestuurlijk acteren, alle bestuursorganen zich aangesproken mogen voelen en zich uitgenodigd mogen voelen om verbeteringen door te voeren.

Ik wil een moreel appel op u doen en vragen om in een voltallige raad zich opnieuw uit te spreken over de kern van het rapport van mevrouw Faber en de aanbevelingen. Ik wil u verzoeken zich te buigen over de vraag hoe u, samen met de andere bestuursorganen van de gemeente, kunt komen tot professionele werkverhoudingen. Dat zal van eenieder een inspanning vragen.

Ik adviseer u met klem dit in een openbare vergadering te doen. U dient over uw handelen verantwoording af te leggen aan uw bevolking.

Ik wijs u erop dat u uw burgemeester twee jaar geleden heeft voorgedragen als uw burgemeester. Vervolgens heeft Zijne Majesteit een besluit genomen op de door u gedane voordracht. In ons land is de benoeming voor een periode van zes jaar en de burgemeester is geen uitzendkracht. Het tussentijds afscheid nemen van een burgemeester is slecht voor de beeldvorming van uw gemeente en een bestuurscrisis kent alleen maar verliezers.

Daarnaast is het ook een misvatting dat het afscheid nemen van uw burgemeester de problemen van uw gemeente oplost. De inwoners van uw gemeente mogen erop vertrouwen dat het gemeentestuur bij u allen in goede handen is. U wordt hierop dus ook collectief aangekeken en geen enkel bestuursorgaan kan zich onttrekken aan deze collectieve verantwoordelijkheid.

Concreet verzoek ik u nadrukkelijk te overwegen een periode aan te gaan om in gemeenschappelijkheid en met externe coaching, in het belang van uw gemeente, samen de schouders eronder te zetten en aan de slag te gaan.

Neem dit jaar om te bezien of er verbetering komt. Houd tussentijds een formeel evaluatiegesprek conform de handreiking van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties en rapporteer mij in december van dit jaar. Mocht u aan het eind van het jaar van mening zijn dat er geen verbetering is, dan zal ik daarover rapporteren aan onze Minister.

Rest mij u uit te nodigen het 'wij' en het 'samen' groter te laten zijn dan het 'ik' en het 'ego'.
Poog over uw eigen schaduw heen te stappen in het belang en aanzien van uw gemeente.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, consisting of a vertical line with a loop at the top and a horizontal line extending to the right, ending in a small circle. The text "drs. A.A.M. Brok" is written below the horizontal line.

drs. A.A.M. Brok

In afschrift aan: Burgemeester Van de Pol
 College van burgemeester en wethouders

